

۱۴ پیش از مشاوره و در حین مشورت با مشاور به دقت این ۱۰ قدم را بردارید و به پیش بروید

قبل و بعد از نشست

۱۶ گفت‌وگو با دهیار روستای فاطمیه شهرستان چرداول ایلام که این روزها یک‌تنه به مبارزه با ویروس کرونا رفته‌است

زنی اینچنین که تویی...

۱۵

تیغ دولبه پزشکان اینفلوئنسر!

در روزهای کرونایی موجودی بانک خون بهشدت کاهش پیدا کرد اما بعد از فراخوان سازمان انتقال خون، روند اهدای خون دوباره جان گرفت | عکس: مهر

مهربانی سرخ

در روزهایی که کرونا همه را مجبور به رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی کرده است نباید بیمارانی را که نیازمند اهدای خون هستند فراموش کرد

لیلا شوقی
جامعه

خبر عجیب بود و نگران‌کننده، آن‌قدر که بیلبوردهای سطح شهر پر شد از تشویق برای مشارکت عمومی و گزارش‌های تلویزیونی از شرایط بد بانک خون کشور. این‌ها برای کشوری که فرهنگ اهدای خون در آن مثال‌زدنی و جزو ده کشور اول در اهدای خون است، عجیب بود، اما از زمانی که ویروس کرونا وارد کشور شد و مراجعه به مراکز درمانی به حداقل رسید، اهدای خون هم به‌شدت کاهش پیدا کرد. آن‌قدر که همه دست به دامن تبلیغات اهدای خون شدند؛ موردی که تا پیش از این وجود نداشت. در روزهای کرونایی، به یکی از مراکز اصلی اهدای خون در پایتخت سر زده‌ایم تا ببینیم شرایط اهدا در آنجا چگونه است.

خیابان خلیل‌آبادی ساعت ۵ و ۳۰ دقیقه عصر، زیاد شلوغ نیست. صدای آواز پرنده‌ها، فضا را پر کرده و چند آمبولانس روبه‌روی بوستان در یک زمین خاکی پارک است. انتهای خیابان، درست در تقاطع خلیل‌آبادی با بزرگراه ستاری، روبه‌روی ساختمان آجری مرکز اورژانس شهر تهران، یک ساختمان دوطبقه قهوه‌ای ایستاده است. یک تابلوی هلال سرخ‌رنگ با یک دایره کوچک سرخ می‌گوید که این ساختمان، مرکز جامع اهدای خون است.

عبور از هفت‌خوان

هرکسی به مرکز اهدای خون مراجعه می‌کند باید اول از همه پذیرش شود و برای انجام کارهای پذیرش به طبقه اول برود؛ جایی که در سالن بزرگ مستطیل‌شکلش، چند مرد و زن با ماسک، نشسته‌اند به انتظار. اول از همه باید نوبت پذیرش گرفت. صدای زنانه آرام و کش‌دار شماره‌ها را می‌خواند. در بعدازظهر بهاری همه چیز طولانی و کش‌دار انجام می‌شود. حتی عقربه‌های ثانیه‌شمار ساعت قرمزرنگ هم آرام‌آرام روی صفحه دایره‌ای، پیاده‌روی می‌کنند و عجله‌ای برای تند راه‌رفتن ندارند. صدا که هر شماره را می‌خواند، اهداکننده می‌نشیند روی صندلی جلوی دختر متصدی پذیرش و کارت‌ملی را به او می‌دهد. تصویربرداری بدون ماسک انجام می‌شود و دختر جوان، مشخصات فردی، از شماره تماس و آدرس را یکی‌یکی بررسی می‌کند. اگر کسی پرونده اهدای خون داشته باشد، شرایط به‌مراتب راحت‌تر انجام می‌شود. ثبت پذیرش اولین مرحله هفت‌خوان خون‌دهی در مراکز اهدای خون است. باید علائم سلامت هم چک شود. علائمی که البته باید به تایید پزشک برسد و تا مهر تایید او زده نشود، خونی دریافت نمی‌شود.

پشت در اتاق معاینه پزشک از سالن پذیرش هم شلوغ‌تر است. در باز می‌شود و خانم میانسالی به بیرون می‌آید. عصبانی است. یکراست می‌رود به طرف پذیرش و می‌گوید: «من به خاطر این که شش ماه پیش عمل آنژیوگرافی کردم، نمی‌توانم خون بدهم. حالم خوب است و حتماً هم می‌خواهم خون بدهم.» متصدی پذیرش راهنمایی‌اش می‌کند تا به سازمان اهدای خون مرکزی برود و با آنها مشورت کند. چند دقیقه بعد پسر جوانی، با اخم بیرون می‌آید، عصبانی می‌نشیند روی صندلی فلزی و می‌گوید: «می‌گوید باید بروی ساختمان اهدای خون مرکزی... آنها بدون دلیل پرونده‌ام را مسدود کرده‌اند.» پسر جوان از سال ۹۲ تا به حال خونی اهدا نکرده و حالا که نیاز به اهدا زیاد شده دوباره برای اهدا مراجعه کرده، ولی با پرونده‌ای که بی‌دلیل مسدود شده، نمی‌تواند خون اهدا کند. تعداد کسانی که پزشک ردشان می‌کند، زیاد است. بعد از پسر جوان هم دو پسر دیگر رد می‌شوند؛ کسانی که به گفته خودشان دلیلی برای رد شدن‌شان وجود ندارد. بوی تند سیگار را اما می‌شود از فاصله زیاد هم فهمید.

از سفر به جنوب تا سیگار کشیدن

اتاق پزشک یک اتاق سه در چهار است، یک رایانه روی میز چوبی قرار دارد و یک صندلی هم برای مراجعانی است که باید روی آن بنشینند و به سوالات جواب دهند. اتاق ساده است. پزشک خانم، خوش‌خنده و خوش‌برخورد، سریع و بی‌وقفه سوالاتش را می‌پرسد و حتی امان نمی‌دهد کسی فکر کند. زمانی برای فکرکردن وجود ندارد، باید سریع به سوالات جواب داد وگرنه از جواب‌دادن عقب می‌افتیم: «تا به حال خون‌دادی؟... بیماری زمینه‌ای، بیماری قلبی، فشارخون داری یا عمل جراحی داشته‌ای؟ مجردی یا متاهل؟ رفتار پرخطر جنسی داشتی؟ در یک سال گذشته به شهرهای جنوبی کشور که در آن احتمال ابتلا به مالاریا هست سفر کرده‌ای؟ مواد مخدر مصرف می‌کنی؟ سابقه کم‌خونی داری؟ سیگار می‌کشی؟ در شش ماه گذشته، در مراکز بازپروری یا زندان حضور داشته‌ای؟ قرص خاصی مصرف می‌کنی؟ تاتو داری؟ در دوران قاعدگی هستی؟» اگر جواب هرکدام از سوالات مثبت باشد، اهداکننده رد می‌شود». به‌جز این‌ها اما خانم‌ها باید تست کم‌خونی هم بدهند؛ تستی که شبیه به تست قند خون است و سریع هم فاکتور کم‌خونی را نشان می‌دهد. اگر فاکتور کمتر از ۱۲/۵ یا روی این عدد باشد، اهدای خون انجام نمی‌شود.

خانم میانسال چادری، برگه‌ای را که عدد فاکتور خونی‌اش روی آن نوشته شده در دست دارد و نشان می‌دهد. عدد ۱۰/۵ است. این یعنی نمی‌تواند خونی اهدا کند. اشک در چشمانش جمع‌شده و پزشک خانم، دلداری‌اش می‌دهد: «دو ماه قرص آهن بخور. بعد از آن می‌توانی خون بدهی.» بعد از همه این سوال و جواب‌ها، پزشکی که او اهدای خون مراجعه‌کننده‌ای را تایید کرده یک برگه آری و خیر برای موافقت از اهدای خون به او می‌دهد و اهداکننده با انداختن برگه آری یا خیر در صندوقی، مشخص می‌کند که می‌خواهد از خونش استفاده شود یا نه.

خروجی‌ها یمان کم است

اهداکنندگان با برگه تاییدیه پزشک به سالن خون‌گیری می‌روند؛ سالن نسبتا بزرگی که دو سه خون‌گیر و یک پزشک در آنجا در انتظارشان است. ده، دوازده تخت خون‌گیری در فاصله‌های کمتر از نیم متر، کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند. همه تخت‌ها پرهستند. اهداکنندگان اغلب جوان‌اند و با کیسه خونی که به آنها وصل شده با ماسک زل زده‌اند به سقف سفیدرنگ سالن. ساعت از ۶ عصر گذشته و در مرکز انتقال خون هنوز باز است. یکی از مسؤولان خون‌گیری به نگهبان مرکز می‌گوید: «باز هم مراجعه‌کننده داریم؟ امروز چه روز شلوغی بود!» از پشت ماسکی که به صورت زده هم می‌شود فهمید رنگ و رویش پریده و عرق روی پیشانی‌اش نشسته است. درخواست برای خون‌دهی اما همیشه این قدر زیاد نبوده است. او می‌گوید: «چند روزی است که شلوغ شده‌ایم. بعد از شیوع بیماری کرونا و کاهش مراجعه به مراکز درمانی، تعداد مراجعان برای اهدای خون، به حداقل رسید و تشویق‌ها برای خون دادن هم از آن موقع شروع شد. او می‌گوید: «روزهای عید با کمبود خون، روبه‌رو بودیم و بعد از این که در تلویزیون درخواست خون دادیم، مراجعه دوباره شروع شد.» او البته توضیح می‌دهد ورودی‌های بانک خون زیاد شده است، اما خروجی‌ها شبیه زمان قبل از بیماری کرونا نیست. شرایط اهدای خون برای شهرهایی غیر از تهران، اما بهتر است. در آن شهرها، آمار اهدای خون و در نتیجه بانک خونی در آنها پرتر است. به خاطر همین است که از بسیاری از شهرها خون به تهران ارسال می‌شود.

به یاد پدر اهدای خون ایران

زندگی+

شاید اگر حالا دکتر سید محمدحسن شیخ‌الاسلامی، پدر اهدای خون ایران زنده بود، به همشهریانش، شوشتری‌ها افتخار می‌کرد. کسی که رکورد اهدای خون در ایران را دارد و در گینس نامش ثبت شده‌است، او حتی در جنگ تحمیلی در ۱۶ ماه به طور مستمر، به رزمندگان خون اهدا می‌کرد. حالا که دو سالی از دنیا رفته، اما همشهریانش، رویش را سفید کرده‌اند. حالا جوان‌های شوشتری برای اهدای خون، پویش راه انداخته‌اند. پویشی که میلاد خیاط، یکی از جهادگران شهرستان، بانی آن است. داستان او اما از روزهای قبل از نوروز ۹۹ شروع شد، از زمانی که ویروس وارد ایران شد و کم‌کم همه شهرها و از جمله شهر شوشتر را آلوده کرد. همه نگران ابتلا به ویروس جدید بودند و رفت‌وآمدها و مراجعه به مراکز درمانی و حتی مراکز اهدای خون به حداقل رسید. دوستان میلاد به او خبر دادند شرایط بانک خونی شهرستان زیاد هم خوب نیست و میلاد هم که خود، از کسانی است که هر سه ماه یک بار خون اهدا می‌کند، تصمیم گرفت کاری انجام دهد. هنوز در تعطیلات عید بودند و اهدای خون به شدت کاهش پیدا کرده‌بود. در شب‌هایی که او با دوستان دیگرش، محلات شهر را داوطلبانه ضدعفونی می‌کرد، از مردم هم می‌خواست خونشان را اهدا کنند. بعد اما پویشی تشکیل داد تا سرعت کار بیشتر بشود. او می‌گوید: «خیلی‌ها کمک کردند و به ما پیوستند؛ از بازیگران شهرستان گرفته تا ورزشکاران.» خیلی‌هایشان در مرکز اهدای خون شهرستان حاضر شدند و خون اهدا کردند. خیاط می‌گوید: «شرایط اهدای خون از روزهای اول خیلی بهتر شده‌است اما این دلیل نمی‌شود خون اهدا نکنیم. هنوز به اهدای خون نیازمندیم.»

یادداشت:
علی‌اکبر پورفتحا...
مدیرعامل پیشین سازمان انتقال خون

حل مشکل اهدای خون با برنامه‌ریزی

کاهش اهدای خون در برخی فصل‌ها، مانند تابستان و یا در روزهای ابتدایی ماه رمضان، امری طبیعی است. در هر بحرانی که اتفاق می‌افتد مانند زلزله، سیل و یا بلایای طبیعی دیگر، ممکن است که ذخیره خونی کشور کاهش پیدا کند. ما در زلزله کرمانشاه و بم هم با مشکل کمبود خون مواجه شدیم و این امری طبیعی است که در بیماری کرونا هم با کمبود اهدای خون مواجه شویم. تنها باید با برنامه‌ریزی‌های بلندمدت، مشکلات کمبود خون را جبران کنیم. کاهش اهدای خون نه در ایران که در همه کشورها اتفاق افتاده‌است. در آمریکا و اروپا هم کشورها، با کمبود خون مواجه هستند ولی در آنجا، تدابیری اندیشیده‌اند تا سختگیری‌ها برای اهدا کاهش پیدا کند. به عنوان مثال در آمریکا، در گذشته، از افرادی که رفتارهای پرخطر جنسی دارند، تا یک سال خون دریافت نمی‌کردند، اما در بحرانی که به وجود آمده است، این میزان را به سه ماه کاهش داده‌اند. این مدیریت و برنامه‌ریزی‌هایی است که مدیران بانک خونی، برای کاهش تلفات انجام می‌دهند. کمبود افرادی که اهدای خون دارند امر عجیبی نیست و در هر زمانی و در هر بحرانی هم ممکن است به وجود بیاید، بنابراین نباید نگران آن باشیم.

در این روزها که ویروس کرونا شایع شده، اما مساله مهم دیگری رواج پیدا کرده است و آن بحث پلاسمادرمانی است. در این روش از سرم خونی برای درمان برخی از بیماری‌های عفونی استفاده می‌شود. روشی که برای درمان دیفتری و ابولا از دهه ۱۹۴۰ رواج داشته است. تا زمانی که واکسن بیماری کرونا به وجود بیاید، باید از روش پلاسمادرمانی که یک روش اثبات‌شده در درمان بیماری‌هاست استفاده شود. پیش از این هم، در درمان سارس، تا زمانی که واکسن ساخته نشد، از پلاسمادرمانی استفاده می‌کردند. این روش درمانی، یک روش علمی در درمان بیماری‌های عفونی نوظهور و نوپاست.

بیماری‌هایی که اغلب با تغییر اکوسیستم و ازبین‌رفتن زیستگاه حیوانات به وجود می‌آید. درست است که روش پلاسمادرمانی یک روش درمانی تاییدشده است اما با کشف و تولید واکسن، بیماری سریع‌تر درمان می‌شود و پلاسمادرمانی که روش زمان‌بری است، از دور خارج می‌شود. باید توجه داشته باشیم که بیماری‌های نوظهور و نوپا، در عصر جدید، همچنان وجود دارند و خواهند داشت. بعد از کشف واکسن کرونا، بیماری دیگری، هزار بار بدتر از بیماری کرونا ممکن است شایع شود و باز این سرم خونی افراد مبتلاست که می‌تواند به عنوان پادتن عمل کند و جان انسان‌ها را نجات دهد.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir
روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#پزشک- غیبت
گرشاسبی از مشهد:
از اسفند ماه برخی از پزشکان متخصص به بهانه کرونا مطب را تعطیل کرده و به خارج از کشور رفته‌اند و اکنون که در ماه دوم سال ۹۹ هستیم هنوز به کشور برنگشتند. از مدیرکل بهداشت و درمان خراسان رضوی تقاضا می‌شود به این پزشکان اخطار بدهد چرا که بسیاری از سالمندان و بیماران در مرحله بحرانی قرار گرفته و نیاز به پزشکان متخصص دارند.

#آسفالت ـ اسلامشهر
رحیمی از اسلامشهر:
از شهرداری اسلامشهر به خاطر روکش جدید آسفالت بزرگراه الغدیر که با سرعت زیادی انجام می‌شود تشکر می‌کنم.

#آسفالت- باهنر
شهروندی از تهران:
از شهرداری منطقه ۷ تهران درخواست می‌شود آسفالت بلوار معلم با خیابان باهنر و ساماندهی آب‌های سطحی خیابان امام شرقی، نبش خیابان لربی را هرچه زودتر عملیاتی کند.

#طرح- ترافیک
بلقار از تهران:
ادامه حذف طرح ترافیک و زوج وفرد برای استفاده شهروندان تهرانی از خودروی شخصی ضروری است و درصورتی که این طرح‌ها برقرار شود استفاده از وسایل نقلیه عمومی افزایش پیدا می‌کند و تبعات خوبی برای جامعه و مردم ندارد.

#ماسک- قیمت
نوری از تهران:
با کاهش شیوع کرونا و افزایش تولید ماسک، مواد ضدعفونی‌کننده و دستکش یکبار مصرف همچنان قیمت این کالاها گران و البته بی‌کیفیت است. چرا؟

 # سریال- اطلاع رسانی
توکلی شهمیرزادی از کرج:
از سازمان صداوسیما درخواست می‌شود اطلاع‌رسانی مناسب‌تری از سریال‌ها و فیلم‌های تلویزیون برای بینندگان داشته باشد.

#وام- کرونا
صفری از گرمسار:
پرداخت وام یک میلیونی هیچ کمکی به مردمی که بیش از دو ماه بیکار هستند، نمی‌کند و بهتر است این مبالغ در چند نوبت دیگر پرداخت شود.

#حبوبات- گرانی
محسنی از اهواز:
قیمت حبوبات در یک ماه گذشته بیش از ۳۰ درصد گران شده است. چرا مسؤولان به این گرانی‌ها رسیدگی نمی‌کنند؟